

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 02 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmertetlen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési felhívás a magyar közönséghez.

Három nagy magyar város lett porrá, romokká, Eperjes, Nagy-Károly Torockó. Templomok, iskolák, középületek elhamvadtak. Isten háza, muzsák háza és a szegény ember háza mind egyenlő rom lett.

Isten próbára akarta tenni a magyar nemzetet. Tud-e önmagán segíteni a vesztélyben?

A Király és a nemzetgyűlés magas példákban megadták a választ. Irodalom Művészet követte példáikat. Felhívásunkra a magyar irodalom és művészet képviselői oly Emlékalbumot alkottak össze, mely szellemi tartalomra, érdekességre nézve ép úgy mint művészi rajzok tekintetében, kiváló becstűnek mondható. A ki ezt megszerzi, a Hazának és Emberiségnek hoz áldozatot s ugyanakkor saját házának szerez vele emlékül elteendő díszet. Részt vett a mű létrehozásában a magyar közélet, irodalom és művészet számos jelese, közöttük annyi fényes név. Bizonyítsa be Hazánk közönsége, hogy a legfényesebb név magáé a Magyar Nemzeté, midőn részvételére teljes joggal hivatkozik a részvét mentője.

A „Segítség“ külső kiállítása gondosságban és díszben meg fog felelni a belsőnek, s örömmel jelenthetjük, hogy e szép célra az Irodalom és Művészet kivül a Magyar Ipar is meghozza áldozatát; jelesen több hazai papirgyártól s más nagy iparosainktól hazafiai áldozatról tanuskodó ajánlatok érkeztek a „Segítség“ irodájába, a melyek mindenike elő fogja

mozdítani a célt, hogy ez emlékalbum jelentékeny összeggel járuljon elhamvadt magyar városaink újra építéséhez.

A díszes emlékalbum ekkép sokkal nagyobb terjedelmet nyert, mint eleinte tervezve volt. A „Segítség“ emlékalbum négyféle kiadásban fog megjelenni, u. m.: egy forintos, három forintos, tíz forintos és száz forintos kiadásban, melyeknek már elseje — a legolcsóbb — az egy forintos is csinosan lesz kiállítva, s díszes borítékban 40 nagy oldalra terjedő s mintegy 70 képpel illusztrált füzetet a külföldi nagy irodalmakban is csak két-három ekkora áron lehetne megszerezni.

A drágább példányok fokozott díszes lesznek kiállítva és külön művészi mellékletekkel ellátva. Jelesen a három forintos példányok részben színes alapnyomatú képekkel karton vastagságú papíron, a tíz forintosok olifant-nagyságban pergament borítékkal fognak megjelenni. A száz forintos példányok az előfizetők nevével ellátva, rendkívül díszes alakban lesznek kiállítva, szintén olifant-alakban, merített karton-papíron, selyemborítékba kötve pergamentburokkal, hasonlóan Ipolyi Arnold „A Magyar korona“ című diszművének a király és a pápa, részére készített külön példányaihoz.

A „Segítség“ emlékalbumra, miután annak, kivált drágább példányai csak az előfizetők számának arányában fognak nyomtatni, előfizetés nyitattik. Az előfizetési pénzek kezelését és az előfizetés utján megrendelt példányok szétküldését a Franklin-Társulat vállalta el. Az előfizetési

pénzek tehát a „Segítség“ számára a Franklin-Társulat kiadóhivatalába (Budapest, egyetem-utca 4. szám) küldendők. A megrendelések utánvétellel is eszközölhetők.

A t. megrendelők kéretnek, hogy a megrendelésben világosan tüntessék ki, melyik kiadást (az 1, 3, 10, 100 frtos) és hány példányban rendelik meg.

A sok gondot és munkát igénylő díszes emlékalbum augusztus elejére készül el, s augusztus hó folytán fog a megrendelőknek szétküldetni.

A „Segítség“ gyűjtő-iveinek és előfizetési összegeinek beküldését a Franklin-Társulat kiadóhivatalához augusztus hó 15-ig kérjük.

A „Segítség“ emlékalbum szerkesztésére és művészi kiállítására két bizottság alakult: irodalmi és művészeti.

A „Segítség“ irodalmi bizottságában Jókai Mór főszerkesztőn és társszerkesztőjén Nagy Miklóson kívül dr. Beöthy Zsolt, Rákosi Jenő, Szana Tamás, Törs Kálmán, Vadnay Károly és mint jegyző dr. Szádeczy Lajos működnek közre.

A „Segítség“ művészi bizottságának tagjai, a művészeti rész szerkesztőjén Roskovics Ignác kivül még két művésznünk: Vágó Pál és Zala György.

Előfizetéseket elfogad a „Mindszent“ szerkesztősége is.

Budapest, 1887. július hó.

Jókai Mór,
szerkesztő.

Roskovics Ignác, Nagy Miklós.
a műv. rész szerkesztője. társszerkesztő.

TÁRCZA.

Emlékirat

a tömörkényi templom alapkövének letétele alkalmából 1887. évben július 16.

A legszebb földi jutalom a tiszta szándék öntudatában fekszik.
LONOVICS.

Bármerre vessük vizsgálódó tekintetünket a világban, látunk nagy s hatalmas épületeket kiemelkedni azon házak soraiból, melyek a polgáriassult emberiségnek lakóhelyül szolgálnak. E kimagasló épületek a templomok, miknek előállítására az emberi ész és művészet minden lehetőt kimerít, csak hogy minél méltóbb kifejezői legyenek azok azon mély és őszöntszerű vonzalomnak, mely a teremtményt nagy teremtőjéhez fűzi.

És ez így volt minden időben. A legrégebb kor temploma a szent sátor volt, fényes, minő csak lehetett. A jeruzsálemi templomról pedig föl van jegyezve, hogy semmi sem volt benne, mi arannyal borítva ne lett volna. Ott vannak a középkor büszkeségei, az Európászerte fennmaradt monumentális templomok, miket ma is, mint az építészeti utólrérhetlen remekeit bámulva szemlél a világ.

Hogy édes hazánkban sem hiányoztak, sem a régebbi, sem az újabb korban a magyar Salamonok, hirdetik a kassai, fehérvári s esztergomi s. a. t. templomok, mint megannyi műrekek.

Igénytelen községünk: Mindszent is templo-

mot emel ma, s habár nem is lesz ez oly fényes, mint Salamon temploma; nem oly ragyogó, mint világra szóló templomaink, de célja s rendeltetése ugyanaz azokéval, mikre az emberiség a kincsek tárházát ugyszólván pazarolta. Igen! szerény templomot emelünk a magasabb igényeket nem ismerő, egyszerű, de vallásos és becsületes tömörkényi lakosság számára, hogy abban mindenható urát illően imádhassa.

S midőn ezt tesszük el nem mulaszthatjuk egyuttal, hogy ezen az alapköve helyezendő „Emlékirat“-ban el ne mondjuk röviden a legkésőbbi utókor számára mindazt, mi községünk s a templomépités körülményeire vonatkozik, mit is történeti hűséggel a következőkben teljesítünk:

I.

Mindszent, Csongrádmegyének egyik tekintélyesebb s népesebb*) községe, a Tisza balpartján, ennek, valamint a Kurca torkolatának közvetlen közelében terül el, szegélyezve a Tisza, a szegvári s hód-mező-vásárhelyi határok által.

Népessége 11,000, kik kivétel nélkül magyarok; vallásra nézve római katolikusok és izraeliták, ez utóbbiak 300 lélekből álló hitközséget képeznek. A nép szorgalmas, józan és becsületes.

A község bel- és külterületre oszlik. A belterületet a tulajdonképeni község képezi; a külterület alatt pedig annak termékeny talaju határát értjük. A külterületen a tanyai rendszer

divik (praedia); a tanyai birtokosság állandóan a tanyákon lakik; a tanyaépület körül terül el mindenkinek birtoka, miért is az épületek egymástól távolabb szétszórva vannak.

E külterület négy részre oszlik, még pedig a Tisza balpartján terülnek el az elegi tanyák, mik a Tisza oldalra fekszenek; a ludasi tanyák a szegvári oldalon, e kettő közt a téglási tanyák foglalnak helyet; a negyedik rész a Tisza jobbpartján fekszik s tömörkényi tanyák név alatt ismeretes.

A lakosok $\frac{9}{10}$ -ed része földműveléssel foglalkozik, a halászat az egykori jövedelmező iparág pang s számba sem vehető kevés munkást foglalkoztat; a csekély számú iparos osztály csakis a helyi oonsum kielégítésére dolgozik. A kultúra az adott viszonyok közt virágzónak mondható. Az iskolás gyermekek 13 tanteremben ugyanannyi tanító vezetése alatt oktattatnak, ez iskolákból esvén 7 a bel- s 6 a külterületekre; van a községnek díszes róm. kath. temploma és zsinagógája; járási szolgabírói hivatala; virágzó takarékpénztára; posta- s táviró hivatala; könyvnyomdája, melyet Diamant Manó és Gaál Vilmos állítottak 1886-ban leginkább a „Mindszent“ című hetilap és a közügy érdekében; ugyanitt nyomatik a Szentesen megjelenő „Csongrádmegye“ című hetenkint kétszer megjelenő lap is.

II. Mindszent-Tömörkény.

Tömörkény, mint fentebb is vázoltuk a Tisza jobb oldalán, a községtől mintegy $1\frac{1}{2}$

*) Az országnak 2-ik faluja nagyság és népességre nézve.

A tömörkényi templom alapkövének letétele.

Egyszerű és mégis magasztos, szép ünnepe volt a tömörkényi tanyak között lakóknak e hó 16-án a délutáni órákban: a templom alapköve tétetett le.

Midőn a mindszentiek Wimmer Károly templomépitő bizottság elnöke és főtisztelendő Keller Lajos plébános ur vezetése mellett az építkezés színhelyére értek, szép számmal együtt voltak már községünk tömörkényi lakosai.

Miután jegyzőkönyv vétetett föl a történetéről, melyet a hivatalosan jelenvoltak aláírtak, a népség a templom alapkövének letételére kirendelt helyen egybegyűlt, az emlékiratot Pap Ákos községünk jegyzője olvasta föl, tartalmát többször megélejtették az egybegyűlték. Jól esett látnunk és hallanunk, hogy az „Ur“ háza előtt megszűnt a pártoskodás, politikai szenvedély: egy szívvel, egy lélekkel harsány „éljen“ hangzott föl, midőn egyházunk patronusa Pallavicini Sándor örgróf ur ő méltósága a templom javára tett ajándékairól volt szó az emlékiratban.

Az emlékmű fölolvasása után főtisztelendő Keller Lajos plébános ur tartott alkalomszerű remek beszédet, melynek végeztével az emlékirat, a jegyzőkönyv, a község által ajándékozott mindennemű érepenek, a Wimmer Károly nevével viselő alapító-levél másolata, a „Mindszent“ és „Csongrádmegye“ című lapok legutóbbi számai egy üvegszelencébe, ez bádog dobozba helyeztetek és az alapkö üregébe letétettek.

Hogy az alapkö letétele után more patrio: evés, ivás volt, hogy népünk ezredéves üsi érnét: a vendégszeretetet gyakorolta, mondanom fölösleges.

Nem óhajtok egyebet: valósuljanak és teljesedjenek Keller főtisztelendő ur által magvas beszédjében kifejezett kívánalmak.

Q u i d a m.

Csongrádvármegye

szabályrendelete a közmunka és vármegyei utak kezeléséről.

(Folytatás.)

38. §. Első sorban fedezendő a tör-

őrai távolságra van s mint Mindszent községnek egyik kiegészítő része azzal egyháziilag és politikailag is egy községet képez.

Határai: éjszakról a csongrádi tanyaföldek s részben a Fehértó; keletről Csany községe; délről a Pallavicini örgrófi uradalom; s nyugatról Péteri község.

Itt is a tanyaépületek a szántóföldekkel váltakoznak, mi nagy terjedelmet kölcsönöz e községrésznek.

Mindszent község 11,000 lakosából 2½ ezer esik Tömörkényre.

A lakosok, leszámítva a két tanítót, kik közül egyik az alsó, s a másik a felső tömörkényen foglalkozik a gyermekek oktatásával, kizárólag földmivelés után élnek. A nép erkölcsös, szorgalmas és elég jó módu.

III. A templomépités előzményei s körülményei.

A tömörkényi lakosok az által, hogy Mindszent községétől és az ott lakó lelkipásztoraitól jó utban másfél órányi távolságra esnek, rossz utakban pedig és kivált télen a Tisza zajlása idején a közlekedés lehetetlen is, vallási tekintetben azon sajnos állapotban voltak, hogy isteni tiszteletre kénytelenek valának részint Csanyra, részint Péteribe járni; kisdedeiket a fenti okok miatt keresztelésre a saját plébánia templomukba nem viheték; betegek a vallás vigasza nélküli kimulás veszélyének valának kitéve, szóval rendellenesen lelki igényeik kielégítése céljából idegen plébániákat kelle föl-

vényhatósági utak és tartozékaik rendszeres évi fentartása és a személyi járulékok.

39. §. A törvényhatósági bizottság által helybenhagyott költségelőirányzat egy-egy példánya a megyei közig. bizottságnak, a megye alispánjának, a pénztári hivatalnak, a számvevőségnek, és a részletes előirányzat elkészítése, ugy annak végrehajtása végett a megyei magyar kir. államépítészeti hivatalnak adatik ki.

Ugyanezen bizottsági ülésből adatik ki a helybenhagyott közmunka összeírás és váltság kirovás 1 példánya a járási szolgabírónak, illetve polgármestereknek, a 15. §-ban előirt eljárás céljából.

40. §. A költségvetésben fedezettel nem bíró munkálatok a közig. bizottság által sürgős esetekben az 50. §. szerint a m. kir. államépítészeti hivatal, jár. szolgabíró (polgármester) által csak annyiban engedélyezhetők, a mennyiben azok a „különféle kiadások“ címén felvett összegből, vagy más címeznél elért megtakarításokban fedezettel bírnak.

41. §. A költségvetésben fedezettel nem bíró munkálatok a jóváhagyott részletes költségvetés alapján 500 frtot meghaladó összegnél 100 frtig szabályszerű zártajánlati versenytárgyaláson biztosítandók, és 1000 frton felül terjedő összegnél az valamely építészeti szaklapban, valamint a megye területén megjelenő legalább egy lapban és legalább 1—1-szer közhírré teendők.

5000 frtot meghaladó összegnél ugy a szomszédos államépítészeti hivatalok útján, mint szintén valamely építészeti szaklapban, valamint a megye területén megjelenő legelterjedtebb lapokban 3—3-szor közhírré teendők.

42. §. 500 frtot el nem érő munkálatok sürgős esetben alku egyezmény útján is biztosíthatók, ha a részletes költségvetést a közigazgatási bizottság helybenhagyta és erre az engedélyt magadta.

Az ily alku egyezményhez az ösmereteb és megbízható vállalkozók meghívandók és az egyezményről a járási szolgabírónál, illetve polgármesternél jegyzőkönyv veendő fel.

keresniök, mi miatt külön költségeket is szenvedének.

E kuszált állapotok, főleg a lakosság szaporultával évek hossza során hirdették, mily égető szükség volna Tömörkényen egy templom. Végre a lakosság szive mélyéből mind sürűbben előtörő sóhaj s a templom utáni kiolthatlan vágy meleg részvétet keltettek széles körben elannyira, hogy a tömörkényi templom eszméje többé le se tűnhetett a felszínről, sőt már 1884-ik évben egyesek buzgózkodtak is az ügy mellett, de a sok akadály tömkelegében vajmi nehezen tudták csak egy lépéssel is a jó szándékkal fölkarolt ügyet előre vinni, mindazonáltal buzgózkodásuk nem maradt kellő eredmény nélkül, mert a latin közmondással élve: „Nonnunquam etiam voluisse sat est“ gyakran a kitartó jóakarat nagy eredmények útját egyengeti. Így volt az a templomügygel is. A sok jóakarat s kitartó buzgalom utat tört magának a jótévő emberbarátok szívéhez, kik közt első volt Pallavicini Sándor örgróf ur ő méltósága, ki nem késett atyai jóindulatát jótékonyan éreztetni a tömörkényi néppel.

Ugyanis: a község megbizottjai ő méltóságától a tófenék és Kurcaréten 1400 holdat haladó mennyiségű földet vettek meg és megváltották a regále jogot. E bizottság nehogy a mindig üres községi pénztárt a költséggel járó — az ügy lebonyolítására célzó — utazások által tökéletesen kimerítse, avagy a községet egyéb fizetési kötelezettségei teljesítésében gátolja, azon kérelemmel fordult örgróf urhoz,

43. §. Az árlejtések rendszerint azon járási szolgabírói (polgármesteri) hivatalnál a szolgabírói (polgármester) elnökleite alatt tartandók meg, melynek területén a munka vagy annak nagyobb része esik.

10,000 frtot meghaladó vállalatokra az árlejtés mindenkor az alispáni hivatalban az alispán elnökleite alatt tartandók meg.

50,000 frtot meghaladó vállalatok árlejtéséhez a m. kir. államépítészeti hivatal kiküldöttjén tul egy közigazgatási bizottsági tag is kiküldendő.

44. §. Az árlejtések az állami munkánál megállapított formák szerint hirdendők.

45. §. A m. kir. államépítészeti hivatal, ahol szüksége forog fent, részletes feltételeket állapít meg, melyek a költségvetés mellékletet képezik.

Ott hol különleges feltételek ki nem köttetnek, ott a közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium által megállapított általános építési feltételek vannak érvényben.

46. §. A zártajánlati versenytárgyalásnál, ugy alku egyezményeknél a legutányosabbnak maradt vállalkozóval szerződés köttetik, melynek 2 eredeti és 2 másolati példánya a felvett jegyzőkönyvvel és letelt 10%-i biztosítékkal jóváhagyás végett a megye alispánjához terjesztendő be.

Jóváhagyás esetén a szerződések első eredeti példánya (az 1881. évi XXVI. t. c. 10. §. szerint bélyegtelenül) a m. pénztári hivatalnak, második eredeti példánya 50 kros bélyeggel ellátva a biztosíték közigazgatási letéti nyugtájával vállalkozónak, 3-ad másolati példánya az építkezés ellenőrzése végett az összes műszaki iratokkal a m. kir. államépítészeti hivatalnak és végül 4-ed másolati példánya a m. kir. adófelügyelőségnek adatik ki.

Ha a legolcsóbb ajánlatottevő ellen akár a tárgyalást vezető jár. szolgabírónak, (polgármesternek), akár az alispánnak kifogása lenne, indokolt előterjesztést tesz a közig. bizottsághoz, hogy más ajánlattevővel köttessen szerződést.

A közigazgatási bizottságnak termé- engedné át a község használatába a vett, de még ki nem fizetett, házilag kezelt földterület egy részét addig is, míg a vételár kifizethető.

Pallavicini Sándor örgróf ur ő méltósága engedett e kérelemnek, de oly kikötéssel, hogy az ilykép rendelkezésre boesájtott föld hasznát a bizottság, illetve a község huzhatja, de ha a tömörkényi puztán templom építettik, a földek időközi haszna e célra lesz adományaként átszolgáltatandó, följajánlván e célra már előzőleg 15,000 első minőségű téglát.

Az elért tiszta haszon 764 frt 64 krt tett ki. De követte e nemes példát Csongrádmegye nagyérdemű közönsége is, midőn a szent célra intézett gyűjtés alkalmából: Szentés, H.-M.-Vásárhely, Csongrád, Szegvár, Kistelek, Tápé, Algyő, Horgos községek derék lakosai jó szívvel adott filléreikkel, mik 300 frtra rugtak, a templom építés ügyét nagyban előmozdítani kegyesek voltak.

Idáig haladt a templom-ügy egyesek buzgózkodása folytán, mint látván a tömörkényi lakosság sietett kérvényével Mindszent község előjáróságát s képviselő-testületét megkeresni, s arra kérni, hogy tekintve azon sajnos állapotot melyben a lakosság lelki-ügye sinlik, tekintve továbbá azt, miszerint a lakosság önerejéből elégtelen arra, hogy a templom építést illetőleg tervbe vett célját elérhesse, legyen kegyes a közgyűlés e fontos és életbe vágó ügyet magáévá tenni, s módot keresni arra nézve, hogy e nagy kiterjedésű s népes territoriumon templom emeltessék.

(Vége köv.)

szerszerűleg jogában áll ity előterjesztést figyelembe venni vagy elejteni.

47. §. Az állami vállalatokból kizárt egyének a megyénél sem lehetnek vállalkozók, viszont a közigazgatási bizottságnak is jogában áll egyeseket a vállalatokból egyszerűmindentkorra kizárni és ezen körülményt megyszerte közhírré téteti.

48. §. Vállalkozók a végrehajtott munkák 80%-ék erejéig részletfizetéseket kérhetnek.

Kisebb munkáknál ezen összeget az államépítészeti hivatal javaslataira 500 frton felüli összegnél rendes kereseti kimutatásaira a megye alispánja utalványozza a közig. bizottságnak teendő utólagos jelentés mellett.

A kiutalványozott összeg a közmunka-alap terhére, mint elszámolt kiadás és nem mint előleg irandó elő és vállalkozó által a nyugta bélyegen kívül a megfelelő szerződési bélyeggel 1881. évi XXVI. t. c. 10. §. és ellátott vétbizonyítvánnyal is nyugtatványozandó.

A kereseti kimutatások alkalmából a munka felvétele végett a szükséges utazás költségei vállalkozót terhelik, mely költségek a kiutalt összegből utiszámla alapján levonandók.

A felülvizsgalati költségek ki által viselése, ugy reszletes feltételek, valamint a szerződésben meghatározandó léssen.

49. §. A befejezett munkák szabályszerűen felülvizsgálándók, és erről jegyzőkönyv szerkesztendő.

10,000 frtot meghaladó munkák felülvizsgálata céljából a kerületi főmérnök hivandó meg.

Jogában áll a közigazgatási bizottságnak kisebb összegre terjedő munkákat is a kir. kerületi főmérnök által felülvizgáltatni.

Mihelyt a felülvizsgálat eredménye a közig. bizottság által elfogadtatott, vállalkozó végjárándósága kiutalványozandó, és az utófelülvizsgálat iránt az intézkedés megteendő.

50. §. Kisebb és sürgős munkákat 50 frt erejéig a m. kir. államépítészeti hivatal vagy a jár. szolgabíró (polgármester) is elrendelhet és azok befejezte után az összeg utalványoztatása végett a közig. bizottsághoz jelentés teendő.

Ugyan azon műtárgyon egy és ugyanazon kilométer utszakazon 3 hónapon belül csak egy ily kisebb munka rendelhető el.

51. §. Minden a költség előirányzatban fedezettel bíró összeg rendszerint a közig. bizottság, sürgős esetekben utólagos bejelentése mellett a megyei alispán által utalványoztatik.

52. §. A közmunkapénztár előző évi számadása mindenkor február hó végéig elkészítendő és ebből a közm. és közl. miniszterium 36200/881. sz. rendeletéhez kiadott D. kimutatás (F. minta) szerkesztendő, mely a közig. bizottság által márc. hó folyamán felterjesztendő. Ezen számadások felett számvevői előleges vizsgálat után a törvényhatósági bizottság határoz. (Vége köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— **Főhívás.** Lapunk előfizetőit, ugy hirdetési rovatát igénybe vevőket tisztelettel fölkérjük, hogy hátralékaikat szerkesztőségünkhöz, vagy Diamant és Gaál nyomdájába címzetten postautalványon beküldeni sziveskedjenek.

— **Községi közgyűlés.** Főhívjuk a képviselők figyelmét a ma délelőtt tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgyai oly fontosak, hogy megérdemlik, mikép e nagy dolog időben is elátogassanak közügyeink elintézése végett a gyűlésterembe.

— **Tömörkényi templom** alapköve letétele alkalmából fötisztelendő Keller Lajos plébános ur által szerkesztett „Emlékirat“-ot egész terjedelmében közöljük és pedig a „Tárca“ rovatban.

— **A mindszei takarékpénztár** részvényeseit figyelmeztetjük, hogy hallomás szerint e hó végével a muladékos fizetők ellen az igazgatóság erélyesen fog föllépni.

— **A „Csongrád megye“** című lap rosszul értesült a tömörkényi templom ügyében. 1-ször. Igaz ugyan, hogy az építkezésnél Pallavicini Sándor őrgróf ur mérnöke Vigh Gyula ur gyakorolja i n g y e n e s e n a felügyeletet, de sem ő, sem tisztársai közül nem volt jelen az alapkövetélnél senki, az okok itt nem tárgyalhatók, de nézetünk szerint is tulszerénység volt az, mert bizony ők nagyon is helyen lettek volna ott, meggyőződhetek volna, mikép a nép jótévőit szereti. 2-szor. Nem 2172 frt 16 krt adott Pallavicini Sándor őrgróf e templom építéséhez, hanem a z o n f e l ü l már egy izben mintegy 800 frtot és 25000 téglát. Hogy nevezett főur dugszadag, az igaz, de ha valaki egy év folytán mintegy 10000 frtot ad három községnek, a h.-m.-vásárhelyieknek a viz után jószágait körülbelül 1000 darabnyit ingyen legeltetőre elfogad; ha ugyanazon főurat ez évben épp a h.-m.-vásárhelyi árviz címén óriási veszteség érte: akkor a többi ismert és titkos jótétemények oly sorozatával állunk szemben, mely az „ország“-ban majdnem példátlanul áll, megyei nagybirtokosaink között kik azok a b ö k e z ü adakozók, Károlyi Alajos ur ő nagyméltóságát kivéve. Ennyit felvilágosításul, szives tudomásvétel és esetleges helyreigazítás okán.

— **A mindszei-szentesi műút** részletes tervekészítéséhez szükséges műtani felméréseket Szobotka Rezső kir. mérnök, már részben teljesített. Mint halljuk, a terv készítésével nagyon sietnek, mert illetékes körökben arra törekszenek, hogy még az idén, a szentesi kongó-úttól a vásárhelyi utcán keresztül a város végéig a kövezetet le is rakják. Egy kicsit ugyan gyorsan menne. De hát Mindszenten nem jó volna a Tiszától a temetőig kikövezni az utat és a szegvári főutcát??

Csongrád megye adófelügyelője az adóhátralékok behajtását e hó 20-tól kezdve megrendelte. Talán egy kissé korán is van még az ekszekució július 20-án!!? hiszen még javában arat a gazda, mikor nyomtat? adja el gabonáját! Ajánljuk e határozatot megyénk közigazgatási bizottságának, de az adóhátralékosok figyelmébe is.

— **Vesztett macska.** Körrey Ferenc szegvári esperes plébános ur lakásán egy macska megveszedett, 4 egyént megmart. Miután boncolás utján megállapították, hogy a macska veszett volt, a megmart egyéneket a szegedi közorháza szállították ápolás végett.

— **Kocsi vágányok.** A budapesti ker. kamara megkeresést intézett a törvényhatóságokhoz, intézkedjenek az iránt, hogy a kocsi vágányok távolsága (szélessége) az egész országban egyenlő legyen. Ez célszerű intézkedés!

— **Gyűjtés.** Benicky Ferenc belügyminiszeri államtitkár ur felhívást bocsájtott ki a hazai tűz- és árviz károsultak javára rendezendő gyűjtés iránt.

— **„Equitable“ életbiztosító-társaság.** Az ezen társulat által bevezetett új reformok, nevezetesen a megtámadhatlanságot 2 évi biztosítás után, rendkívül sikeresnek mutatkoznak és az Equitable ezen újabb haladásnak, még eddig nem létezett mérvű üzletet köszönhet. Az új felvételek 1887. első negyedében körülbelül 20 millió frttal rugtak többre, mint az 1886-iki évi hasonló időszakban. A magyarországi üzlet is több mint kielégítőképp fejlődik és itt az 1886-iki első negyedben biztosítások körülbelül 3 millió frtra kötöttek.

— **Magyar Háziasszony** háztartási, gazda-

sági és szépirodalmi hetilap (előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr.) legutóbbi száma is válogatott, változatos. I. A főlapban: Hivatásunk. Egy alispánétól. Nyaralás és fürdőzés. Fodor Józseftől. Angol betegség. Orvosi munkatárstól. Szépitő szerek és szoptatós dajkák. Befőttek. Gyümölcsnedvek. Éléstár. Virágos kert. Konyhaszat. Heti étlap. Kálmán Gizellától. Hogyan főzzünk, süssünk? Egyletek és jótékonyosság. Különlélek. Hymen. Gyászrovat. Kérdések. Feleletek. Fővárosi bevásárlási források. Heti naptár. Szerkesztői üzenetek, stb. II. Munka után 4 oldal. Temetéskor. Dudinszky Annától. Fürdői levél. Egy nagyvilági hölgytől. Párisi levél. Moria Páltól. Marianna. Farkas Mihályné Kenessey Gizellától. Zárdából a zárdába. Benicky Bajza Lenkétől. Irodalom és művészet. Gondolatok. Apróságok. Háromszög rejtvény. Hrabovszky Gizellától. Megfejtések. A kétszarvu ember. Jókai Mórtól. III. Regény melléklet 8 oldal. A mire a mama nem gondolt. Regény. Szegfütől. 17-ik folytatás. 137—145. lap.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a csongrád megyei lótenyésztés emelésére engedélyezett lótenyésztési-jutalomdíjosztás f. évi augusztus hó 17-én Szentesen fog megtartatni, mely alkalommal következő államdíjak lesznek kifizetve:

I. Sikerült szopócsikóval bemutatott anyakancák számára, melyek jól ápolt, egészséges és erőteljes állapotban vannak s jó tenyészkancaik kellékeivel bírnak.

Első díj	12 darab magyar arany.
Második díj	10 „ „ „
Harmadik díj	8 „ „ „
Negyedik díj	6 „ „ „
Ötödik díj	5 „ „ „
Hatodik díj	5 „ „ „

II. Hároméves kancacsikók számára, melyek kitünő tenyészképességet ígérnek.

Első díj	10 darab magyar arany.
Második díj	8 „ „ „
Harmadik díj	6 „ „ „
Negyedik díj	5 „ „ „
Ötödik díj	5 „ „ „

Minden tekintetben kitünő mén- és kancacsikókat a kitűzött díjakból pályázatón kívül is jutalmazhat a díjosztó bizottság.

Ezen államdíjakra pályázhat minden csongrád megyei tenyésztő, ha községelöljárói bizonyítvánnyal igazolja azt: hogy a szopócsikóval bemutatott anyakanca már a csikó születése előtt sajátja volt, vagy pedig, hogy a kiállított hároméves kancacsikó egy, az ellés idején birtokában volt anyától származik és általa neveltetett.

A pályázatból csak az angol telivér lovak vannak kizárva, — minden egyéb faj — akár nagyobb, akár kisebb tenyésztő által nevelt ló, az aranydíjakra kivétel nélkül pályázhat; ha azonban valamely ménestulajdonos vagy bármely más díjnyertes pályázó a nyert aranydíjat a közügy érdekében a helyszínen újlag pályázat alá kívánná bocsátani, ugy kitüntetésül a díjak szerint fokozatosan osztályozott arany-, ezüst- vagy bronz-díszoklevelet fog nyerni.

A bemutatott lovak megbírlása, valamint az odaitelt díjak kiosztása is, egy e végre alakult vegyes szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközöltetni.

Hogy a díjosztó bizottság kellő időben megtudhassa valamennyi pályázó ottlétét, köteles minden pályázó a kijelölt nap reggelén Szentesen, a helyhatóságnál jelentkezni, hol továbbí utasítást nyerend.

Kelt Budapesten, 1887. évi június hóban.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi
m. k. miniszterium.

Vidéki hírek.

H.-M.-Vásárhely. Gyéren bár, de még mindig érkeznek segélyadományok a vízkárosultak javára. A víz apadása állandó és az elöntött terület $\frac{1}{3}$ már vízmentes, vannak, kik földjeik megműveléséhez hozzáfogtak, míg mások egyebütt fekvő gazdálkodásaikban lévén elfoglalva, várják a víz tökéletes elapadását, melynek előmozdításán a társulati és városi erő állandóan fáradozik.

A napokban leérkezett miniszteri rendelet folytán a lóvonatu vasut aligha létesül, egyelőre nincs is annak nagy jövője oly városban, mint Vásárhely, a nép bár józan, számító, szorgalmas, de még sem érkezett el az az idő, midőn „az idő pénz” elve alapján és folytán a nép igénybe veendi a lóvonatu vaspályát, ipar, kereskedelem nem annyira fejlődött és élénk, hogy fedezné forgalma, nagysága által a szükséges összeget tekintve jövedelmet.

Szeged. Különös, ugyszólván említésre méltó tény ez utóbbi napokban nem történt. Összeírattak 1888-ra a választók, mintegy 500-al kevesebb a jövő évi választók száma, de hát ez így volt rég idők óta nemcsak Szegeden, de másutt is.

Eddig ismeretlen okból nagy és veszélyes tüzeset volt Rókuson. Adok István építőmester nagy magtár épülete — az abban elhelyezett összes áruk a lángok martalékául estek. A ház és összes értékek biztosítottak voltak, e tüzesetet csak azért említjük, mert tudomásunk szerint elegendő víz volt az oltásnál, holott a víz mizéria állandó panasz tárgya, úgy az osztrák magyar államvasut resicai gépházának egy gépész mérnöke járt a napokban Szegeden, a város által ideiglenesen készített vízvezeték gépezeteinek berendezése tárgyában.

Az ujszeged-vedresházi ármentesítő-társulat választmányá legutóbb tartott ülésében a töltések kiépítését határozta el, a munka vállalkozónak adatik ki a jövő hónapban, az előirányzott összeg 170,000 frt.

Szentes. Mult alkalommal Szentesről lévén szó, őszinte örömmünknek adunk kifejezést hogy megyénk székhelye halad a jóban, szépen. Örvendünk annak is, hogy számadatokkal bebizonyítható mikép a III-ad osztályu kereseti adó alá eső polgárok adója kisebb összegben rovatott ki a jövő 3 évre, mint volt a multban, de meglep bennünket ezen körülmény azért, mert ezt itt Mindszenten nem mondhatjuk, nálunk 60--80--100%-ot haladó adóemelési műveletet vitt véghez az adófelügyelőség. Szentesnek meg van gözhajó állomása, épül a vasútja, van járásbírósa, megyei és városi árvaszéke, virágzó 4--5 pénzintézete, kereskedelme, ipara, nekünk semmink, vagy alig valamink. Nem az ő adójukat keveseljük mi, hanem a mienket sokaljuk! Az adókirovást indokolatlannak találjuk.

A megye területére elrendelt közmunka összeírás pótlólag teljesített; eddig az ott elért eredményről van tudomásunk. A póttösszeírásnál és önkéntes bevallásnál 1334 drb igazvonó-jószággal találtatott több, mint a rendes összeírásnál. Csupsán Szentesről 2004 frttal több összeg fog e cimben befolyjni ez évben.

A vasuti kisajátítási munkálat jogi és mérnöki részére zárt ajánlati verseny lett hirdelve és pedig 2-szor. Ezen 2-ik verseny is eredménytelen maradt, mert a végrehajtó-bizottság magának tartotta az ajánlati összeget, pedig Reiniger Jakab szegedi, dr. Schlesinger Károly szentesi 995 frtot kértek, a város ügyésze 1400 frtot, dr. Mátéffy Ferenc 1500 frtot, Böszörményi Károly és dr. Csató Kálmán egyenként 1800 frtot;

a legolcsóbb ajánlat és a legdrágább között 100% különbség van és mégis? a mérnöki munkálatokra Heune 1700 frtos, Abaffy 1900 frtos ajánlatot adtak. Különben figyelemmel kísérjük mi is ez ügyet, alkalmlag visszatérünk reá.

A vasutügy különben gyorsan halad, a gymn. épület alapozási munkálata befejeztetett.

Minden község avagy város büszke kitünő fiaira és ily helyzetben van Szentes is. A napokban tette le Várady Lajos gyógyszerész ur fia Árpád a bécsi Augustinianumban dicsérrel a doctoratust. Midőn a 22 éves pap előtt az eredményt kihirdették, kézbesítették neki Dobó Miklós kanonok levelét, melyben tudatja vele, hogy Temesvárra studium prefectus és theologiai tanárnak lett kinevezve.

Kezdetnek szép, a ki így indul el azon pályára, melyen a képzettség, szorgalom és tehetségek mindig jutalmaztatnak, annak szép jövője lehet. Ugy legyen! Erőt, kitartást, hosszú boldog életet kívánunk az ifju „doctor“-nak.

Csongrád. A vasut építése kétségtelen immár, bár az osztrák-magyar államvasut társaság szerződészerűleg csak 1888. szeptember 1-éig tartozik a pályát félegyházáig a forgalomnak átadni, az építéshez szükséges slipperék már ott vannak, az illetékes hatóságok között, a megállapodások írásba foglaltattak.

Halottja is volt a városnak, egyik hü fiát, közéletének veteránját, kipróbált régi hivatalnokát: Belicay Tamást ragadta el a halál. A család a következő jelentést adta ki: Belicay Tamásné, szül. Pap Amália és gyermekei: Belicay János és neje Marsovszki Ida, ugy gyermekei: Jolánka és Tamás; Belicay Mathild, férj. Bécsi Sándorné, Belicay Adél és férje Virágh Lajos, ugy gyermekei: Ákos, Lajos és Margit; Belicay Mária és férje Erdélyi Sándor, ugy gyermekei: Elemér és Sándor; Belicay Gizella és férje Náda Antal; Belicay Tamás és neje Patyi Mária; Belicay Tivadar fájdalommal tu-

datják koloni-vörösvári Belicay Tamás, a feledhetlen férj, apa, ipós és nagyapának f. hó 18-án d. u. 2 órakor, élte 70-ik évében, hosszas szenvedés után, szervi szivbántalomban, az utolsó kenet szentségének ájtatos felvétele után történt gyászos kimúltát. A boldogult hült tetemei f. hó 20-án d. e. 10 órakor fognak a kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni; az engesztelő szent miseáldozat f. hó 21-én reggel $\frac{1}{2}$ 8 órakor fog a helybeli nagy templomban a mindenhatóknak bemutatattani. Béke lengjen porai fölött!

Gözhajózási menetrend.

Szegedről—Szentes felé: vasárnap és szerdán reggel 5 órakor.

Mindszentről—Szegedre: hétfőn és pénteken d. e. 11 óra előtt nem.

Vasuti menetrend.

H.-M. Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 óra 10 perckor.

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 9 óra 33 perckor, délután 6 óra 51 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor, omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus-vonat délután 6 órakor.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Kaiser-féle gomblyuk.kötő varrógépek.

Kaiser-féle gomblyuk.kötő varrógépek kaphatók Felsenburg Benedek órásnál

Szentesen, (fő-utca, evangelikus egyház épületében).

Mindennemü varrógépekből dus raktárt tartok és ajánlom azokat a n. é. közönségnek **havonként 5 frt részletfizetés** megvételre öt évi jótállás mellett. A t. közönséget s különösen az iparosokat figyelmeztetem **Phönix karikahajtó gépeimre**, melyen ugy a legerősebb, mint legvékonyabb szövetet egyenlő könnyűséggel lehet varrni, 25 százalékkal gyorsabban dolgozik mint más varrógép, azonkívül zajtalan járása van és oly célszerű, hogy minden más gépet kiszorít a versenyből.

Az érdeklődők e gépek minőségéről nálam meggyőződést szerezhhetnek, érdekében állván mindenkinek oly gépet vásárolni, mely minél kevésbé van kopásnak kitéve.

Dusan berendezett arany, ezüst zseb- és mindennemü fali órákból álló raktáramra szintén felhivom a figyelmet, hol minden tárgy részletfizetésre is kapható, nemkülönben azok készítését és javítását jótállás mellett gontosan eszközölöm.

Kegyes pártfogást kér

FELSENBURG B.

órás és varrógép raktáros Szentesen.

Eredeti Hove, Singer, V. Wilson, Phönix karika és kézi varrógépek.